

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 20839

Tarih : 26.10.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cengiz ÇİÇEK
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Tarih: 28-10-2026	Esas No: 2/3987

TBMM KANUNLAR VE KURULUŞLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
26 Ekim 2026
BAŞKANLIK

TBMM GENEL EVRAK
26 Ekim 2026
No: 1970773

GENEL GEREKÇE

Motosikletli kuryelik, son yıllarda e-ticaretin, yemek ve market siparişlerinin ve dijital teslimat platformlarının yaygınlaşmasıyla birlikte yüz binlerce kişinin geçimini sağladığı bir çalışma alanı haline gelmiştir. Moto kuryeler; restoranlar, marketler, kurye işletmeleri ve dijital platformlar gibi farklı organizasyonlar içinde ve farklı hukuki statülerle çalışmaktadır. Özellikle “esnaf kurye” olarak adlandırılan modelde kurye, kendi adına ve hesabına çalışan kişi olarak gösterilmekte; buna karşılık yaptığı iş çoğu zaman başka bir işletme veya platform tarafından organize edilmektedir.

Motosikletli kuryeler işlerini yoğun kent trafiği içerisinde, uzun ve düzensiz çalışma süreleriyle, olumsuz hava koşullarında ve teslimat süresi baskısı altında yürütmektedir. Bu çalışma biçimi; trafik kazalarının yanı sıra kas-iskelet rahatsızlıkları, kronik yorgunluk, fiziksel ve psikolojik yıpranma gibi çok sayıda işçi sağlığı ve iş güvenliği riskini beraberinde getirmektedir.

Kurye Hakları Derneğinin raporlarına göre 2022’de en az 58, 2023’te en az 68, 2024’te en az 63, 2025’te ise en az 44 moto kurye hayatını kaybetmiştir. Derneğin 2026 yılı saha verilerine göre ise yılın ilk altı ayında en az 22 moto kurye daha çalışırken hayatını kaybetmiştir. Bu veriler yalnızca basına yansıyan ve sendikalar ile meslek örgütleri tarafından kaydedilen vakaları kapsamaktadır. Kayıt dışı ölümler ve yalnızca trafik kazası olarak kaydedilen olaylar da dikkate alındığında, gerçek can kaybının çok daha yüksek olduğu açıktır.

Bu tabloya rağmen moto kurye faaliyetleri “tehlikeli” işler sınıfında yer almaktadır. Oysa yoğun trafik içerisinde sürekli hareket halinde çalışma, uzun ve düzensiz çalışma saatleri, olumsuz hava koşulları, hız ve teslimat baskısı ile yüksek ölüm ve yaralanma riski birlikte değerlendirildiğinde mevcut sınıflandırma yetersiz kalmaktadır. Moto kuryeliğin fiili çalışma koşulları ve taşıdığı riskler, bu faaliyetin “çok tehlikeli işler” sınıfında değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Bununla birlikte, moto kurye kazalarının çoğunlukla yalnızca “trafik kazası” olarak görülmesi, kazanın çalışma ilişkisiyle bağlantısını ve bundan doğan sosyal güvenlik haklarını görünmez hale getirebilmektedir. Oysa 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, sigortalının işveren tarafından yürütülen iş nedeniyle veya kendi adına ve hesabına çalışması halinde yürütmekte olduğu iş nedeniyle uğradığı kazayı iş kazası kapsamında değerlendirmektedir. Dolayısıyla moto kuryelerin teslimat faaliyeti sırasında geçirdikleri kazaların iş kazası niteliği mevcut hukukta bütünüyle karşılıksız değildir. Esas sorun, özellikle kendi adına ve hesabına çalışan olarak gösterilen moto kuryeler bakımından bu hukuki niteliğin sosyal güvenlik haklarına fiilen dönüşmemesidir.

“Esnaf kurye” modeli altında iş kazası ve meslek hastalığı riskinin maliyeti kuryenin üzerine bırakılmaktadır. Teslimat işini veren, dağıtımını organize eden, teslimat bedelini belirleyen ve bu faaliyetten ekonomik fayda sağlayan işletme veya platform ise kurye hizmet akdi kapsamında sigortalı olarak bildirilmediği sürece iş kazası ve meslek hastalığı sigortası bakımından sorumluluk üstlenmemektedir.

Oysa çalışma biçimine verilen isim, iş kazası ve meslek hastalığı gibi temel sosyal güvenlik haklarına erişimin önünde engel oluşturmamalıdır. Teslimat faaliyetini organize eden ve bu faaliyetten ekonomik fayda sağlayan işletme veya platformun, yürütülen işten kaynaklanan riskin sosyal güvenlik maliyetine de katılması gerekmektedir.

Bu Teklif ile; motosikletli kuryelerin çalışma sırasında, özellikle sipariş ve teslimat faaliyeti esnasında meydana gelen trafik kazalarının iş kazası niteliğinin fiilen karşılık bulması, bu kazalar nedeniyle doğan sosyal güvenlik haklarının çalışma statüsüne bağlı olarak etkisiz hale gelmemesi amaçlanmaktadır. Bu kapsamda, bir işletme veya dijital platform tarafından

organize edilen motosikletli kurye faaliyetlerinde çalışanların, çalışma statülerine bakılmaksızın iş kazası ve meslek hastalığı sigortası kapsamında güvence altına alınması, bu sigorta kollarına ilişkin primlerin kurye faaliyetini organize eden işletme veya platform tarafından karşılanması ve motosikletli kurye faaliyetlerinin “çok tehlikeli işler” sınıfında değerlendirilmesi öngörülmektedir. Böylelikle moto kuryelerin çalışma sırasında karşılaştıkları trafik ve iş güvenliği risklerinin bireysel sorumluluğa indirgenmesinin ve bu risklerden doğan sosyal güvenlik haklarının çalışma biçimi nedeniyle ortadan kalkmasının önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, bir işletme veya dijital platform tarafından organize edilen motosikletli kurye faaliyetlerinde çalışanların, çalışma statülerine bakılmaksızın iş kazası ve meslek hastalığı sigortası kapsamına alınması amaçlanmaktadır. Bu sigorta kollarına ilişkin prim yükümlülüğünün kurye faaliyetini organize eden işletme veya platform tarafından yerine getirilmesi öngörülerek, işin yürütümünden doğan riskin kurye üzerinde bırakılmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Kendi adına ve hesabına çalışan sigortalılar için geçici iş göremezlik ödeneğinin prim borcu bulunmaması ve yatarak tedavi şartına, sürekli iş göremezlik geliri ile ölüm halinde hak sahiplerine gelir bağlanmasının ise prim borcu bulunmaması şartına bağlanması, esnaf kurye olarak çalışanların kanunen iş kazası sayılan olaylarda dahi bu haklardan yararlanamamasına yol açmaktadır. Madde ile bu şartların yalnızca söz konusu faaliyetlerden doğan iş kazası ve meslek hastalığı hallerinde aranmaması sağlanmakta, iş kazasının bildirilmesi yükümlülüğü de faaliyeti organize eden işletme veya platforma verilmekte; işçi statüsünde bildirilen kuryelerin mevcut hakları ise korunmaktadır.

MADDE 2- Motosikletli kuryelik; yoğun trafik içinde sürekli hareket halinde çalışma, olumsuz hava koşulları, uzun ve düzensiz çalışma süreleri, teslimat ve hız baskısı ile yüksek yaralanma ve ölüm riski barındırmaktadır. Madde ile, motosikletli kurye faaliyetlerinin “çok tehlikeli işler” sınıfında değerlendirilmesi ve işçi sağlığı ve iş güvenliği bakımından daha yüksek koruma standartlarının uygulanması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4- Yürütme maddesidir.

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNU İLE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Motosikletli kuryelerin iş kazası ve meslek hastalığı sigortası

EK MADDE 25- Bir işletme veya dijital platform tarafından organize edilen sipariş, gönderi veya paket teslimatı faaliyetlerinde motosikletli kurye olarak çalışanlar, çalışma statülerine bakılmaksızın, bu faaliyetleri nedeniyle iş kazası ve meslek hastalığı sigortası kapsamında sigortalı sayılır.

Birinci fıkra kapsamındakilerin bu faaliyetleri nedeniyle uğradıkları iş kazası ve meslek hastalığı hallerinde, 18 inci maddenin ikinci fıkrası, 19 uncu maddenin dördüncü fıkrası ve 20 nci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan şartlar aranmaz. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olarak bildirilen kuryeler hakkında genel hükümler uygulanır.

Bu sigorta kollarına ilişkin primler, kurye faaliyetini organize eden işletme veya dijital platform tarafından Kuruma bildirilir ve ödenir; bu işletme veya dijital platform, iş kazası ve meslek hastalığının bildirilmesi bakımından işveren sayılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.”

MADDE 2- 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 9 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Motosikletli kurye faaliyetleri çok tehlikeli işler sınıfında yer alır.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.